

EN SØMAND HAR SIN ENEGANG ...

- 5 **De fleste færøske sømænd har familie, hus og hjem at passe, når de er hjemme. Alligevel føler hver fjerde sig ensom i hjemmeperioden.**

10 *Af Helle Thede Johansen*

Snefnuggene daler stille ned og termometeret står på frysepunktet, men da jeg åbner gangdøren til parcelhuset midt i Tórshavn, slår varmen i mod mig, sammen med en rungende latter fra mændene i stuen.

15 Hallur Andreassen, 1. mester, kommer mig smilende i møde og byder mig ind i stuen.

Der er dækket op med et solidt kaffestel i stærke gule og grønne farver.

20 Rundstykker, pålæg og wienerbrød byder sig til på fadene. For enden af bordet, foran stearinlysene, står en skål med frisk frugt.

”Ja, vi er her skam også sund mad” siger Hallur med et skævt smil og indkasserer dermed et grin fra de andre.

30

Kaffeklub for sømænd

Jeg er inviteret til kaffe, en onsdag formiddag i Tórshavn. I dag er de fem sømænd omkring bordet.

35 ”Somme tider er vi flere” siger Herluf Vang, kaptajn på Maersk Atender. ”Til julefrokosten var vi 15. Det var hyggeligt. Vi gik ikke i byen, men var hjemme hos mig. Det er jo ikke alle som drikker, og dem skal der også være plads til,” pointerer han.

FAKTA

Søfartens Arbejdsmiljø foretog i 2008-2009 en trivselsundersøgelse blandt sejlene på danskflagede skibe. Ifølge denne følte 20 procent af de søfarende sig socialt isolerede i deres hjemmeperiode.

Kilde: www.seahealth.dk

Blandt færøske sømænd er der tale om næsten 25 procent, som føler sig socialt isolerede i hjemmeperioden. Dette indikerer **en rundspørge** foretaget i marts 2011, blandt færøske sømænd, sejlene på danskflagede.

Kilde: Journalist Helle Thede Johansen

45 I denne uge er det Hallur, som har sendt en sms ud om at han har kaffe. I næste uge er det en anden. Alt efter hvem der er hjemme og hvem der har tid.

50 ”Dét, at vi mødes en gang om ugen gør, at man altid kan følge med. Nogen er lige kommet hjem, og så får man det sidste nye med” oplyser Herluf Vang.

55 Skibssnak og kammeratskab

Det er en fordel at de er i samme virksomhed, fortæller de mig, for så kender de til de samme problemer og kan de diskutere lokale forhold.

60 ”Men” skyder Herluf ind, ”det er ikke altid vi snakker om skibe. Vi snakker om alt muligt.”

Ofte sidder de og snakker i to til tre timer, får jeg at vide, fordi de har det sjovt og hyggeligt.

65 ”Familien er god. Den er altid nummer et. Men der er nogle ting jeg er nødt til at snakke med andre om,” fortsætter Herluf Vang. ”Kammerater skal man have. Nogle som er uden for familien.”

Han rækker ud efter koppen og får sig en slurk af den dampende varme kaffe.

75 ”Vi er væk fra familien under udmønstringen. Jeg har ikke samvittighed til at tage på en heldagsudflugt med Antares eller gå ud om aftenen, hvis konen ikke også skal noget. Nej, en kop kaffe en gang om ugen, mens konen alligevel er på arbejde. Det passer fint,” konkluderer kaptajnen inden jeg forlader den hyggelige kaffeklub.

FAKTA

Fritidsforeningen Antares blev etableret i 2004. Der er i øjeblikket 139 medlemmer. Kvinder og mænd som har tilknytning til søerhverv, på land såvel som på havet, kan blive medlemmer.

Et af foreningens formål er at forbedre samarbejdet og sammenholdet mellem medlemmerne og deres familier. Dette skal blandt andet gøres ved at arrangere udflugter, fester og forelæsninger.

Kilde: www.antares.fo

85 På udflugt med Antares

De snetunge skyer er væk og solen skinner fra en blå himmel, da jeg går ned til busstationen, hvor jeg skal mødes med maskinchef Martin S. Frederiksen.

90 Martin sidder i bestyrelsen for Fritidsforeningen Antares, som har arrangeret en udflugt til Klaksvík, og jeg er inviteret med.

95 Jeg spejder efter noget der kan ligne en sømand, da en mand i 40'erne med

bredskygget kasket og fotografiapparat kommer imod mig. En kølle skærpekød stikker op af rygsækken. Det er Martin.

100 ”Der bliver kun os to her fra Tórshavn” siger han undskyldende. ”Jeg forsøgte at få flere med, men det er ikke nemt”.

Vi stiger ind i bussen og chaufføren sætter kursen nordpå ad de sneglatte veje.

105 ”Der er plads til 20, men det er svært at få folk med. Jeg forstår det ikke” fortsætter han undrende.

Martin fortæller, at de har arrangeret bowling, julefrokoster med mere men der kommer sjældent mere end 6-10 folk.

110 ”Vi sender email ud til 139 medlemmer, men det eneste vi hører tilbage er svar fra dem som *ikke* kan komme”.

115 Han skubber brillerne på plads på næsen og ser ud over Kollafjørður, som glimter i solens stråler.

En ensom sømand

120 På spørgsmålet, hvordan Martin selv har det i hjemmeperioden, bliver han stille og eftertænksom.

”Jeg har det faktisk ikke godt” erkender han. ”Jeg føler mig ensom.”

125 Martin forklarer, at selvom han er gift og har eget hus, så føler han sig alene. Han erkender, at han ikke er en udadvendt type og det er konen heller ikke.

130 ”Vi har ikke behov for hele tiden at være sammen med en masse mennesker, men det ville være rart at snakke med nogen, bare en gang imellem.” siger han.

Martin fortæller, at det er årsagen til at han nu bruger megen tid på Antares.

Omgangskredsen forsvandt

135 ”Antares er blevet mit hjertebarn. Jeg havde en omgangskreds, men de faldt fra da jeg fik et sammenbrud i 2003” afslører han.

140 ”Det er som om at efter dét undgår folk mig”.

Han beretter, at hvis han går en tur klokken seks om morgenen, så tror folk at han er på vej til et sammenbrud igen.

145 ”Jeg føler, at folk hele tiden er på vagt overfor mig”, siger han stille.

150 ”Jeg brød sammen ombord, mens vi var på vej gennem Panama-kanalen. Jeg var stresset og deprimeret, og lige pludselig kunne jeg bare ikke mere, så de måtte sende mig hjem”

155 Efter et halvt års tid fik han lov at tage til søs igen, med begrænset erhvervstilladelse. Han måtte ikke være længere væk end i Nordsøen. Han fik derfor hyre ombord på et af rederiets supply-skibe i Nordsøen.

Sømandssnak

160 Vi er nået til Skálabotn hvor tre mænd venter på os. Vi står ud for at strække benene.

De skal også lige have en smøg og asfaltere vejen ned til lungerne, inden vi kan køre videre.

165 ”Er der nogen, som har en kniv med?” spørger Martin. ”Jeg har skærpekød med, men glemte en kniv.”

170 Det afstedkommer straks en spøgefulde bemærkninger om at ”knivløs mand er livløs mand”.

Heldigvis er der én, som har lommekniv med, så køllen kommer næppe urørt med tilbage.

175 Tilbage i bussen bliver der fyret et par vittigheder af og diskuteret hvordan det er med politisk tilhørsforhold i de forskellige landsdele.

180 Snakken er præget af humoristiske bemærkninger og drillerier. Det er ikke øjeblikket til en videre dybsindig snak med Martin.

Et par øller bliver knuppet op og snapseflasken når rundt, inden vi kører ned i tunnelen til Klaksvík.

185

Ølsmagning

190 Da vi kommer frem til Klaksvík slutter den sidste mand sig til os og vi er 9, da vi går ind på bryggeriet Føroya Bjór.

Efter rundvisningen er der en lettere anretning og prøvesmagning. Der diskuteres lystigt, hvilken øl er bedst.

195 Under bryggeribesøget bliver vi inviteret til kaffe hjemme hos Esmar, som bor i Klaksvík.

Kaffeslabberas

200 Vi sætter os i stuen, mens Esmar og konen brygger kaffe og sætter nybagt kage på bordet.

Skrøner og vitser ryger gennem rummet, men da vi sætter os ved kaffebordet bliver snakken mere alvorlig.

205 Der bliver diskuteret skilsmisse, ligestilling og børneopdragelse.

Da jeg spørger, hvordan de har det med at sejle, udtaler en af dem:

210 ”Vi er blot skaffedyr. Vi skal bare sørge for at tjene penge.”

”Nåh, jeg er nu ret glad for min kone”

215 udtaler Thomas Lambastein, formanden for Antares, og fortsætter med et lille smil: ”Jeg er faktisk mere glad for hende end jeg selv tror!”

Ensom i fællesskabet

220 Sø mændene går i bussen, for at køre en tur, inden de skal slå tønne og spise ræstkød i Klaksvík. Jeg tager rutebilen tilbage til Tórshavn.

225 Da jeg ser dem køre bort mellem de sneklædte fjelde, tænker jeg uvilkårligt på sangen: ”En sømand har sin enegang, som fange på en ø” og konkluderer:

Nogle går også enegang, selv hjemme på deres egen ø!

Antal tegn: 6904